

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA**

PRIJEDLOG

**ZAKON
O SUZBIJANJU KORUPCIJE I ORGANIZOVANOG KRIMINALA
U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE**

Sarajevo, oktobar 2013. godine

ZAKON
O SUZBIJANJU KORUPCIJE I ORGANIZIRANOG KRIMINALA
U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

I - Uvodne odredbe

Član 1.

Ovim se Zakonom uređuju:

- a) osnivanje, organizacija, nadležnost, ovlaštenja i način rada Posebnog odjela Federalnog tužilaštva za suzbijanje korupcije, organizovanog i međukantonalnog kriminala (u daljem tekstu: Posebni odjel tužilaštva),
- b) osnivanje, organizacija, nadležnost i postupanje Posebnog odjela Vrhovnog suda za korupciju i organizovani kriminal (u daljem tekstu: Posebni odjel suda),
- c) način izbora Posebnog federalnog tužioca za suzbijanje korupcije i organizovanog kriminala (u daljem tekstu: Posebni federalni tužilac), njegovog zamjenika i tužioca u Posebnom odjelu tužilaštva, način rukovođenja Posebnim odjelom tužilaštva i rad Posebnog federalnog tužioca, njegovog zamjenika i tužioca u Posebnom odjelu tužilaštva,
- d) način izbora sudija Posebnog odjela suda,
- e) saradnja organa uprave, upravnih organizacija i drugih tijela, pravnih osoba i osoba s Posebnim odjelom tužilaštva,
- f) ovlaštenja Posebnog odjela tužilaštva spram rada kantonalnih tužilaštava,
- g) finansiranje rada Posebnog odjela tužilaštva i Posebnog odjela suda.

Član 2.

(1) Pojedini izrazi u ovom Zakonu imaju slijedeće značenje:

- a) Organizovani kriminal se odnosi na sve radnje organizovanog počinjenja krivičnih djela kako je to određeno Krivičnim zakonom Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 36/03, 37/03, 21/04, 69/04, 18/05, 42/10 i 42/11) u daljem tekstu: Krivični zakon Federacije BiH,
- b) Korupcija se odnosi na krivična djela iz Glave XXXI i Glave XXI Krivičnog zakona Federacije BiH, za koja je Posebni odjel tužilaštva preuzeo krivični progon,
- c) Međukantonalni kriminal se odnosi na krivična djela kod kojih počinitelj i oštećeni žive u različitim kantonima, djela započeta na području jednog kantona i završena na području drugog kantona ili djela čije su se posljedice desile na području dva ili više kantona,
- d) Grupa za organizovani kriminal je organizirana grupa ljudi od najmanje tri osobe, koja postoji neko vrijeme, djelujući u cilju učinjenja jednog ili više krivičnih djela za koja se po zakonu može izreći kazna zatvora preko tri godine ili teža kazna.

- e) Posebni federalni tužilac je rukovodilac Posebnog odjela tužilaštva,
- f) Istražilac tužilaštva je ovlaštena službena osoba zaposlena u Posebnom odjelu tužilaštva, koja svojim stručnim i specijalističkim znanjima pomaže Posebnom federalnom tužiocu u otkrivanju i dokazivanju krivičnih djela iz člana 11. ovog zakona,
- g) Saradnik pravosuđa je osoba kojoj je u skladu sa ovim zakonom, Glavni federalni tužilac dao imunitet od krivičnog progona, a koja svojim svjedočenjem u krivičnom postupku može znatno doprinjeti raznjašnjavanju krivičnih djela iz člana 11. ovog zakona, pod uvjetima propisanim ovim zakonom, kao i osoba koja je pravosnažno osuđena, a koja, pod uvjetima propisanim ovim zakonom, svojim svjedočenjem u krivičnom postupku može znatno doprinjeti raznjašnjavanju krivičnih djela iz člana 11. ovog zakona,
- h) Policija u smislu ovog zakona označava Federalnu upravu policije, Uprave policije kantonalnih ministarstava unutrašnjih poslova i druga tijela čiji radnici imaju policijska ovlaštenja u skladu sa zakonima o policijskim službenicima,
- i) Sudska policija u smislu ovog zakona označava Sudsku policiju Federacije Bosne i Hercegovine.

(2) Izrazi koji se koriste u ovom zakonu za osobe u muškom rodu, upotrebljeni su neutralno i odnose se na muške i ženske osobe (tužilac/tužiteljica; savjetnik/savjetnica, sudija/sudinica i dr.).

II - Posebni odjel tužilaštva

A. Osnivanje i organizacija Posebnog odjela tužilaštva

Član 3.

- (1) Ovim zakonom osniva se Posebni odjel Federalnog tužilaštva Federacije BiH.
- (2) Posebni odjel tužilaštva je organizaciona jedinica Federalnog tužilaštva Federacije Bosne i Hercegovine i ustanovljava se za područje Federacije Bosne i Hercegovine.
- (3) Sjedište Posebnog odjela tužilaštva je u Sarajevu.
- (4) Posebni odjel tužilaštva može imati područne organizacione jedinice što će se urediti posebnim propisom koji donosi Vlada Federacije Bosne i Hercegovine.
- (5) Posebni odjel tužilaštva ima svoj pečat u skladu sa Zakonom o pečatu Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj: 2/94) koji sadrži sljedeći naziv: Bosna i Hercegovina, Federacija Bosne i Hercegovine, Federalno tužilaštvo Federacije Bosne i Hercegovine, Posebni odjel Federalnog tužilaštva za suzbijanje korupcije i organizovanog kriminala.
- (6) Pečat iz stava 5. ovog člana sadrži navedeni naziv na službenim jezicima i pismima u Bosni i Hercegovini.

- (7) Na zgradi u kojoj je smješteno sjedište Posebnog odjela tužilaštva i njegovih područnih organizacionih jedinica, moraju biti vidljivo istaknute oznake: Bosna i Hercegovina, Federacija Bosne i Hercegovine, Federalno tužilaštvo Federacije Bosne i Hercegovine, Posebni odjel Federalnog tužilaštva za suzbijanje korupcije i organizovanog kriminala, i drugi zvanični simboli Bosne i Hercegovine i Federacije Bosne i Hercegovine.
- (8) Sredstva za finansiranje Posebnog odjela tužilaštva planiraju se unutar budžeta Federalnog tužilaštva Federacije Bosne i Hercegovine. Prilikom izrade budžetskog zahtjeva Glavni federalni tužilac dužan je obaviti konsultacije sa posebnim federalnim tužiteljem i usaglasiti budžetski zahtjev.
- (9) Posebni odjel tužilaštva se ukida zakonom.

Član 4.

- (1) Neposrednu pomoć u radu Posebnog odjela suda i Posebnog odjela tužilaštva pruža Sudska policija.
- (2) Pomoć iz stava 1. ovog člana se odnosi na sljedeće poslove:
 - a) prikupljanje informacija;
 - b) prinudno dovođenje osumnjičenih, optuženih osoba, svjedoka i vještaka;
 - c) lišenje slobode osuđenih osoba i osoba kojima je određena mjera pritvora;
 - d) sprovođenje osoba lišenih slobode;
 - e) zadržavanje osoba lišenih slobode;
 - f) provođenje izvršenja sudskih odluka;
 - g) fizička i tehnička zaštita objekata i imovine;
 - h) održavanje reda u sudnicama i drugim prostorijama ili prostorima kojim se osigurava uspješnost vođenja odgovarajućeg postupka;
 - i) fizička i tehnička zaštita sudija i tužilaca, drugih zaposlenika, njihove imovine i članova uže porodice, ukoliko je njihova sigurnost ugrožena i u skladu sa stručnom procjenom Sudske policije;
 - j) zaštita svjedoka kojim je određen status u skladu sa odredbama važećeg Zakona o zaštiti svjedoka pod prijetnjom i ugroženih svjedoka i odredbama ovog Zakona;
 - k) izvršavanje drugih naloga Posebnog odjela suda i Posebnog odjela tužilaštva kojim se osigurava uspješno vođenje odgovarajućeg postupka.
- (3) Radi izvršavanja poslova iz stava 2. ovog člana, pored dužnosti i ovlaštenja propisanih Zakonom o sudskoj policiji, Zakonom o krivičnom postupku i drugim procesnim zakonima, Sudskoj policiji, odnosno, službeniku sudske policije daju se sljedeća ovlaštenja:
 - a) provjera i utvrđivanje identiteta osoba;
 - b) ostvarivanje potrebnih kontakata;

- c) izdavanje upozorenja i naredbi;
- d) privođenje;
- e) privremeno ograničenje slobode kretanja;
- f) potraga za osobama i stvarima;
- g) privremeno oduzimanje predmeta;
- h) privremeno korištenje tuđih vozila i komunikacionih sredstava;
- i) ulazak u tuđi stan i druge prostorije;
- j) pretres osoba, stana i drugih prostorija, stvari i prijevoznih sredstava;
- k) pregled osoba, stana i drugih prostorija, stvari i prijevoznih sredstava;
- l) upotreba sredstava prinude;
- m) audio i video snimanje na javnim mjestima;
- n) obrada osobnih podataka i vođenje evidencija.

- (4) Poslovi iz stava 2. ovog člana i ovlaštenja iz stava 3. ovog člana će se provoditi na način utvrđen Pravilnikom o načinu vršenja poslova i primjene ovlaštenja i Pravilnikom o upotrebi sredstava prinude.
- (5) Pravilnike iz stava 4. ovog člana donosi Predsjednik Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine.
- (6) Policijski organi, organi uprave, upravne organizacije i druga tijela su dužni pružiti eventualno pomoć ili postupiti po zahtjevima Sudske policije, odnosno, službenika sudske policije kojim se osigurava izvršenje naredbi Posebnog odjela suda i Posebnog odjela tužilaštva.

Član 5.

- (1) Poslove i ovlaštenja iz člana 4. ovog zakona će provoditi organizaciona jedinica Sudske policije ustrojena na nivou Federacije Bosne i Hercegovine, koja za slučaj potrebe može zahtijevati pomoć organizacionih jedinica Sudske policije u kantonima.
- (2) Službenici sudske policije raspoređeni u organizacionoj jedinici iz stava 1. ovog člana i drugi službenici sudske policije koji se angažuju na neposrednim izvršenjima poslova za Posebni odjel suda i Posebni odjel tužilaštva dužni su dati izjavu o imovini koju posjeduju ili njome raspoložu i izjavu kojom pristaju na sigurnosne provjere.

Član 6.

- (1) Posebni odjel tužilaštva vrši svoje funkcije u skladu sa Ustavom Bosne i Hercegovine, Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine, te na osnovu zakona Bosne i Hercegovine i Federacije Bosne i Hercegovine.
- (2) Ako u ovom zakonu nije što drukčije propisano, na organizaciju, nadležnost i djelatnost Posebnog odjela tužilaštva primjenjuju se odredbe Zakona o Federalnom tužilaštvu Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj:19/03).

Član 7.

- (1) Posebni federalni tužilac predstavlja Poseban odjel tužilaštva i rukovodi njegovim radom.
- (2) U slučaju odsutnosti ili spriječenosti Posebnog federalnog tužioca, zamjenjuje ga zamjenik posebnog federalnog tužioca.
- (3) Posebni federalni tužilac, zamjenik posebnog federalnog tužioca i tužioci Posebnog odjela tužilaštva imaju sva prava i obaveze tužioca u krivičnom postupku.
- (4) Posebni federalni tužilac je samostalan i nezavisan u svom radu i odgovoran je isključivo Glavnom federalnom tužiocu.
- (5) Svi radnici Posebnog odjela tužilaštva dužni su u svom radu štititi ostvarivanje ljudskih prava i osnovnih sloboda zaštićenih Ustavom Bosne i Hercegovine i Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

Član 8.

Ukoliko je potrebno za efikasno obavljanje poslova iz nadležnosti Posebnog odjela tužilaštva, Posebni odjel tužilaštva u postupku saradnje sa nadležnim organima stranih država može u službenoj komunikaciji koristiti i strane jezike. U tom slučaju će službeni naziv Posebnog odjela tužilaštva biti na engleskom jeziku i glasiti će: "Federal Organized Crime and Corruption Attorney".

Član 9.

- (1) Rad Posebnog odjela tužilaštva je u pravilu javan.
- (2) Posebni odjel tužilaštva, uz prethodnu saglasnost Glavnog federalnog tužioca, putem sredstava javnog informisanja obavješćuje javnost o rezultatima svog rada periodično, a najmanje jednom u šest mjeseci pri čemu je posebno dužan, u granicama svojih nadležnosti, ukazati na stanje organizovanog kriminaliteta i korupcije u Federaciji Bosne i Hercegovine koje je uočio u svom radu.
- (3) Ukoliko to ne ugrožava interese postupka Posebni odjel tužilaštva može obavijestiti javnost o radu na konkretnim predmetima pri čemu je dužan postupati u skladu sa Zakonom o zaštiti ličnih podataka („Službeni glasnik BiH“, br. 49/06 i 76/11).
- (4) U cilju efikasnije komunikacije sa javnošću Posebni odjel tužilaštva može koristiti vlastitu web stranicu pod uvjetima iz stava (3) ovog člana.
- (5) Neovlašteno objavljivanje podataka o krivičnom progonu koji su označeni kao službena tajna u bilo kojoj fazi postupka za krivična djela iz člana 11. ovog zakona predstavlja krivično djelo odavanja službene tajne iz člana 388. Krivičnog zakona Federacije BiH.

B. Nadležnost Posebnog odjela tužilaštva

Član 10.

Posebni odjel tužilaštva je nadležan da sprovodi istražne radnje i vrši funkciju krivičnog progona počinioca krivičnih djela korupcije, organizovanog i međukantonalnog kriminala.

Član 11.

Posebni odjel tužilaštva obavlja poslove krivičnog progona u predmetima krivičnih djela:

- a) Udruživanje radi činjenja krivičnih djela iz člana 340. Krivičnog zakona Federacije BiH, Organizovani kriminal iz člana 342. Krivičnog zakona Federacije BiH, uključujući time sva krivična djela koja je počinila grupa za organizovani kriminal, u slučajevima kada za postupanje nije nadležno Tužilaštvo i Sud Bosne i Hercegovine,
- b) Primanje dara i drugih oblika koristi iz člana 380. Krivičnog zakona Federacije BiH, Davanje dara i drugih oblika koristi iz člana 381. Krivičnog zakona Federacije BiH, Protivzakonito posredovanje iz člana 382. Krivičnog zakona Federacije BiH, Zloupotreba položaja i ovlaštenja iz člana 383. Krivičnog zakona Federacije BiH, Pronevjera u službi iz člana 384. Krivičnog zakona Federacije BiH, Prevara u službi iz člana 385. Krivičnog zakona Federacije BiH, Posluga u službi iz člana 386. Krivičnog zakona Federacije BiH, Odavanje službene tajne iz člana 388. Krivičnog zakona Federacije BiH i Krivotvorenje službene isprave iz člana 389. Krivičnog zakona Federacije BiH, ukoliko Posebni odjel tužilaštva preuzme krivični progon za ova krivična djela,
- c) Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 238. Krivičnog zakona Federacije BiH, ukoliko je ovo krivično djelo izvršeno od strane grupe za organizovani kriminal ili na području dva ili više kantona, ili za koja Posebni odjel tužilaštva preuzme krivični progon,
- d) Pranje novca iz člana 272. Krivičnog zakona Federacije BiH i Porezna utaja iz člana 273. Krivičnog zakona Federacije BiH ukoliko je ovim krivičnim djelima prikrivena ili ostvarena imovinska korist veće vrijednosti,
- e) Posebni odjel tužilaštva je nadležan i za krivična djela Prouzrokovanje stečaja iz člana 243. Krivičnog zakona Federacije BiH, Lažni stečaj iz člana 244. Krivičnog zakona Federacije BiH, Zloupotreba u stečajnom postupku iz člana 245. Krivičnog zakona Federacije BiH, Zloupotreba ovlaštenja u privrednom poslovanju iz člana 247. Krivičnog zakona Federacije BiH, Zloupotreba u postupku privatizacije iz člana 248. Krivičnog zakona Federacije BiH, ukoliko Posebni odjel tužilaštva preuzme krivični progon za ova krivična djela,
- f) Posebni odjel tužilaštva je nadležan za krivična djela propisana Krivičnim zakonom Federacije BiH sa obilježjima međukantonalnog kriminala, ukoliko Posebni odjel tužilaštva preuzme krivični progon za ova krivična djela,
- g) Posebni odjel tužilaštva je nadležan i za krivična djela: sprječavanje službene osobe u vršenju službene radnje iz člana 358. Krivičnog zakona Federacije BiH, napad na službenu osobu u vršenju poslova sigurnosti iz člana 359. Krivičnog zakona Federacije BiH, sprječavanje dokazivanja iz člana 349. Krivičnog zakona Federacije BiH, povreda tajnosti postupka iz člana 350. Krivičnog zakona Federacije BiH i Odavanje istovjetnosti zaštićenog svjedoka iz člana 352. Krivičnog zakona Federacije BiH, ukoliko su ova djela u vezi s ostalim krivičnim djelima iz nadležnosti Posebnog odjela suda.

C. Način rada Posebnog odjela tužilaštva

Član 12.

- (1) Svi organi uprave, upravne organizacije i sve pravne osobe koje u svojem djelokrugu ili u obavljanju svoje djelatnosti saznaju za okolnosti i podatke koji upućuju na neko krivično djelo iz člana 11. ovog zakona, posebno za one koje kroz način planiranja i pripremanja krivičnog djela, način počinjenja, postupanje s ostvarenim finansijskim sredstvima, sudjelovanje u poslovnom prometu, konspirativno ponašanje počinilaca, povezanost s inostranstvom, korupciju ili pokušaje korupcije i druga slična ponašanja (naznake

organizovanog kriminaliteta) ukazuju na djelovanje grupe za organizovani kriminal, dužne su o tim okolnostima odmah obavijestiti Posebni odjel tužilaštva.

- (2) Tijela koja sudjeluju u postupku za djela iz člana 11. ovog zakona dužna su postupati hitno ali na način koji ne umanjuje njihovu sposobnost da s jednakom pažnjom istražuju činjenice koje idu u korist ili na štetu osumnjičenog odnosno optuženog.
- (3) Rukovodioci Kazneno-popravnih zavoda obavještavaju bez odgode Posebni odjel tužilaštva o svim važnim podacima o osuđeniku za krivično djelo iz člana 11. ovog zakona za koje je saznao tokom izdržavanja kazne zatvora tog osuđenika.

Član 13.

- (1) Ako se uz osnove sumnje da je počinjeno krivično djelo pojave naznake o počinjenju krivičnog djela iz člana 11. ovog zakona, policija će odmah o tome obavijestiti nadležno kantonalno tužilaštvo i u dogovoru s tim tužilaštvom poduzeti bez odgode potrebne radnje. Policija i kantonalno tužilaštvo dužni su o tome bez odlaganja obavijestiti Posebni odjel tužilaštva.
- (2) Kada u vršenju poslova iz svoje nadležnosti kantonalni tužilac dođe do saznanja da se u krivičnom predmetu radi o krivičnim djelima iz člana 11. ovog zakona dužan je da, bez odlaganja, o tome obavijesti Posebnog federalnog tužioca i na njegov zahtjev ustupi predmet.
- (3) Nakon primitka obavijesti iz stava 1. ovog člana, Posebni odjel tužilaštva može, ako utvrdi da postoje osnovi sumnje da je počinjeno krivično djelo iz njegove nadležnosti, preuzeti rad u predmetu. O tome obavještava policiju i tužilaštvo koje je do tada postupalo u predmetu.
- (4) Ako kantonalno tužilaštvo iz stava 1. ovoga člana smatra da ne postoje naznake organizovanog kriminala, međukantonalnog kriminala ili korupcije o tome obavještava Posebni odjel tužilaštva, te nastavlja sa radom na tom predmetu i o tome obavještava Posebni odjel tužilaštva.
- (5) Po dovršetku uvida u predmet, tužilaštvo iz stava 1. ovoga člana ustupa predmet Posebnom odjelu tužilaštva, ako smatra da je počinjeno krivično djelo iz njegove nadležnosti, ili obavještava Posebni odjel tužilaštva da će nastaviti postupak. Posebni federalni tužilac može predmet vratiti u nadležnost kantonalnog tužilaštva ako ocijeni da se ne radi o predmetu iz nadležnosti Posebnog odjela tužilaštva.
- (6) Sva kantonalna tužilaštva su dužna omogućiti Posebnom odjelu tužilaštva uvid u bilo koji predmet koji se vodi u tim tužilaštvima.
- (7) Prilikom donošenja odluke o preuzimanju predmeta, Posebni federalni tužilac rukovodit će se kriterijima težine posljedica krivičnog djela, visine pribavljene imovinske koristi, broja počinitelja i mjesta počinjenja krivičnog djela na prostoru dva ili više kantona, dužine vremenskog perioda djelovanja grupe za organizirani kriminal, kao i posljedica na privredu, ekonomski poredak i ugled Federacije BiH i njenih institucija.
- (8) Odluku o preuzimanju predmeta iz stava 3. ovog člana Posebni federalni tužioc donosi u formi naredbe.
- (9) Protiv naredbe iz stava 8. ovog člana nadležni kantonalni tužilac može podnijeti žalbu Glavnom federalnom tužiocu ali takva žalba ne odlaže preuzimanje predmeta.

Član 14.

- (1) Ako postoje osnove sumnje da je počinjeno krivično djelo iz člana 11. ovog zakona, Posebni odjel tužilaštva i policija poduzet će sve što je potrebno da bi se prodrlo u središte grupe za organizovani kriminal, razotkrili njezini članovi i organizatori te prikupili svi podaci i dokazi potrebni za krivični postupak.
- (2) Posebni odjel tužilaštva se uključuje bez odgode po svojoj prosudbi u izvršavanje svojih ovlaštenja.
- (3) Posebni odjel tužilaštva osobito vodi računa o hitnim istragama i dokaznim radnjama te mjerama osiguranja oduzimanja imovinske koristi. O poduzimanju tih mjera savjetuje se s policijom, Finansijskom policijom Federacije BiH, Poreznom upravom Federacije BiH i drugim nadležnim organima i institucijama.

Član 15.

- (1) Ako je to potrebno radi vođenja krivičnog postupka za krivična djela iz člana 11. ovog zakona, Posebni federalni tužilac može od policijskog organa, Porezne uprave Federacije BiH, Finansijske policije Federacije BiH, Federalne uprave za inspeksijske poslove, Komisije za vrijednosne papire Federacije BiH ili drugog organa uprave i upravnih organizacija u Federaciji BiH zatražiti upućivanje zaposlenog na rad u Posebni odjel tužilaštva.
- (2) Rukovodilac organa iz stava 1. ovog člana dužan je bez odlaganja odlučiti o zahtjevu Posebnog federalnog tužioca.
- (3) Upućivanje na rad iz stava 1. ovog člana vrši se uz saglasnost zaposlenog i traje najduže godinu dana.
- (4) Direktor Federalne uprave policije na zahtjev Posebnog federalnog tužioca raspoređuje na rad u Posebni odjel tužilaštva policijske službenike koji imaju zadatak da koordiniraju aktivnosti policije u postupanju na konkretnim predmetima koji se vode u Posebnom odjelu tužilaštva. Pojednostosti saradnje između Posebnog odjela tužilaštva i Federalne uprave policije uredit će se posebnim Protokolom o uzajamnoj saradnji.

Član 16.

Svi policijski organi, organi uprave i upravne organizacije dužne su da na zahtjev Posebnog federalnog tužioca:

- a) pruže svu neophodnu pomoć i podršku,
- b) bez odlaganja omogućće upotrebu službenih prostorija, opreme i svakog tehničkog sredstva kojim raspolažu;
- c) osiguraju blagovremeno odazivanje svakog svog pripadnika, odnosno zaposlenog, uključujući i rukovodioce organa, radi davanja obavještenja i saslušanja u svojstvu osumnjičenog ili svjedoka;
- d) bez odlaganja predaju Posebnom odjelu tužilaštva svako pismeno ili drugi dokaz koji posjeduju, ili na drugi način saopće informacije koje mogu da pomognu u rasvjetljavanju krivičnih djela iz člana 11. ovog zakona.

Član 17.

- (1) U cilju efikasnijeg procesuiranja krivičnih djela iz člana 11. ovog zakona Posebni federalni tužilac može od Glavnog federalnog tužioca zahtjevati da se određenoj osobi dodjeli status saradnika pravosuđa.
- (2) U svojstvu saradnika pravosuđa se može saslušati kao svjedok osoba koja je postala pripadnik grupe za organizovani kriminal:
 - a) protiv koje je podnesen službeni izvještaj, donesena naredba o provođenju istrage ili se vodi krivični postupak za krivična djela iz člana 11. ovog zakona počinjena u okvirima grupe za organizovani kriminal i ako postoje okolnosti na osnovu kojih se prema krivičnom zakonu pripadnik grupe može osloboditi kazne ili olakšavajuće okolnosti na osnovu kojih se kazna može ublažiti, i
 - b) ako je iskaz te osobe razmjeran težini počinjenoga krivičnog djela i važnosti iskaza te osobe za otkrivanje i dokazivanje krivičnih djela počinjenih u okvirima grupe za organizovani kriminal ili njihovih počinioca, odnosno za otkrivanje i sprječavanje krivičnih djela grupe za organizovani kriminal.
- (3) Ukoliko se radi o osumnjičenoj ili optuženoj osobi, zahtjev iz stava 1. ovoga člana Posebni federalni tužilac može podnijeti do završetka glavnog pretresa, odnosno pretresa pred višim sudom u krivičnom predmetu.
- (4) Glavni federalni tužilac odlučuje o zahtjevu iz stava 1. ovog člana na osnovu isprava i drugih dokaza. Prema potrebi, može pozvati Posebni federalni tužilac te osobu za koju je podnesen zahtjev i njezinog branioca ako ga ima.
- (5) O zahtjevu Posebnog federalnog tužioca iz stava 1. ovog zakona, Glavni federalni tužilac odlučuje u skladu sa članom 98. stav 3. Zakona o krivičnom postupku Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 35/03, 37/03, 56/03, 78/04, 28/05, 55/06, 27/07, 53/07, 9/09 i 12/10), u roku od tri dana.
- (6) Glavni federalni tužilac može u odluci o davanju statusa saradnika pravosuđa navesti da će eventualna šteta osobama koju je saradnik pravosuđa prouzrokovao svojim krivičnim djelima biti nadoknađena iz sredstava prikupljenih primjenom posebnog propisa koji uređuje oduzimanje nezakonito stečene imovine u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Član 18.

- (1) Ukoliko je osoba za koju Posebni federalni tužilac traži status saradnika pravosuđa već pravosnažno osuđena u drugom krivičnom postupku i nalazi se na izdržavanju kazne, Glavni federalni tužilac može toj osobi dodjeliti status saradnika pravosuđa radi otkrivanja, razjašnjavanja i dokazivanja krivičnih djela iz člana 11. ovog Zakona, uz traženje prethodnog mišljenja suda koji je izrekao pravosnažnu presudu.
- (2) Za osobu kojoj je dodjeljen status saradnika pravosuđa iz stava 1. ovog člana, Posebni federalni tužilac može komisiji za uvjetni otpust osuđenih osoba predložiti donošenje odluke o uvjetnom otpustu i prije isteka roka iz člana 45. Krivičnog zakona Federacije BiH.
- (3) Posebni federalni tužilac može komisiji za pomilovanja osuđenih osoba podnijeti inicijativu za prijedlog za pomilovanje osobe kojoj je dodjeljen status saradnika pravosuđa.

- (4) Za osobu kojoj je dodjeljen status saradnika pravosuđa iz stava 1. ovog člana, Posebni federalni tužilac može Federalnom ministarstvu pravde podnijeti zahtjev za premještaj osuđene osobe u drugi kazneno-popravno zavod.

Član 19.

- (1) Nakon što se saradnik pravosuđa iz člana 17. stav 1. ovoga zakona izjasni da će u odnosu na krivična djela iz člana 11. ovoga zakona odgovarati kao svjedok i na pitanja iako je vjerovatno da time izlaže sebe ili blisku osobu teškoj sramoti, znatnoj materijalnoj šteti ili krivičnom progonu, Posebni federalni tužilac će pribaviti pisanu izjavu kojom se ta osoba obavezuje:
- a) da će kao svjedok u krivičnom postupku govoriti istinu i da neće ništa što mu je poznato o krivičnom djelu iz člana 11. ovoga zakona i njegovu počiniocu prešutjeti,
 - b) da će kao svjedok u krivičnom postupku iskazivati istinu i da neće ništa što mu je poznato o drugom krivičnom i njegovu počiniocu prešutjeti,
 - c) da će kao svjedok u krivičnom postupku iskazivati istinu i da ništa što mu je poznato o pribavljenoj imovinskoj ili drugoj koristi ili prihodu, predmetima, pribavljenoj imovini ili drugoj okolnosti u vezi s krivičnim djelima iz člana 11. ovoga zakona neće prešutjeti i
 - d) da joj ništa drugo osim onoga što će iskazati kao svjedok nije poznato u vezi s bilo kojim drugim okolnostima tač. a. do c. ovoga člana.

Član 20.

Ne može imati status saradnika pravosuđa osumnjičeni ili počinitelj koji je:

- a) počinio jedno ili više krivičnih djela ubistva iz člana 166. stav 1. Krivičnog zakona Federacije BiH, teškog ubistva iz člana 166. stav 2. Krivičnog zakona Federacije BiH, terorizma iz člana 201. Krivičnog zakona Federacije BiH, ugrožavanje osoba pod međunarodnopravnom zaštitom iz člana 192. stav 2. Krivičnog zakona BiH, uzimanja talaca iz člana 200. stav 2. Krivičnog zakona Federacije BiH, otmica aviona ili broda ili zauzimanje fiksne platforme iz člana 197. stav 2. Krivičnog zakona BiH, silovanja iz člana 203. st. 2., 3. i 5. Krivičnog zakona Federacije BiH, spolnog odnošaja s nemoćnom osobom iz člana 204. st. 3., 5. i 6. Krivičnog zakona Federacije BiH i spolnog odnošaja s djetetom iz člana 207. Krivičnog zakona Federacije BiH,
- b) organizator grupe za organizovani kriminal,
- c) poticalac na počinjenje krivičnog djela iz člana 11. ovoga zakona u cilju da protiv potaknute osobe bude pokrenut postupak za to djelo.

Član 21.

- (1) Glavni federalni tužilac će odbiti zahtjev za davanje statusa saradnika pravosuđa ako iskaz osobe iz člana 17. stav 1., i člana 18. stav 1. ovoga zakona nije u interesu otkrivanja i krivičnog progona drugih pripadnika grupe za organizovani kriminal.
- (2) Glavni federalni tužilac može odbiti zahtjev Posebnog federalnog tužioca ako nije vjerovatno da će osoba iz člana 17. stav 1., i člana 18. stav 1. ovoga zakona dati svoj potpuni i relevantan iskaz u krivičnom postupku ili je vjerovatno da će uskratiti obavijesti važne za

otkrivanje ili sprječavanje drugih krivičnih djela i članova grupe za organizovani kriminal, odnosno razjašnjenje okolnosti pod kojima su ona počinjena.

Član 22.

U dijelu glavnog pretresa pred Posebnim odjelom suda kada se kao svjedok sasluša saradnik pravosuđa može se isključiti javnost pod uvjetima propisanim Zakonom o krivičnom postupku FBiH ili se mogu primjeniti mjere audio-vizuelne zaštite identiteta saradnika pravosuđa ili druge mjere zaštite prema Zakonu o zaštiti svjedoka pod prijetnjom i ugroženih svjedoka.

Član 23.

- (1) Saradnik pravosuđa odgovara za davanje lažnog iskaza.
- (2) Posebni federalni tužilac će zatražiti od Glavnog federalnog tužioca da ukine imunitet saradniku pravosuđa, radi nastavka ili pokretanja krivičnog postupka:
 - a) ako saradnik pravosuđa nije iznio sve činjenice i okolnosti iz člana 19. ovoga zakona ili je dao lažni iskaz,
 - b) ako saradnik pravosuđa prije pravosnažnog okončanja krivičnog postupka počinio novo krivično djelo iz člana 11. ovoga zakona,
 - c) ako je saradnik pravosuđa u roku od dvije godine nakon dobijanja tog statusa, postao pripadnik grupe za organizovani kriminal i u njenim okvirima počinio krivično djelo iz člana 11. ovoga zakona.

Član 24.

- (1) Na saslušavanje saradnika pravosuđa primjenjuju se odredbe Zakona o krivičnom postupku Federacije BiH.
- (2) Mjere zaštite saradnika pravosuđa i njemu bliskih osoba van krivičnog postupka provode se prema posebnim propisima.

D. Imenovanje posebnog federalnog tužioca i njegovih zamjenika

Član 25.

- (1) Za Posebnog federalnog tužioca može se imenovati osoba koja ispunjava uvjete za imenovanje na mjesto federalnog tužioca.
- (2) Posebnog federalnog tužioca imenuje Visoko sudijsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine u skladu sa članom 17. stav 2. Zakona o Visokom sudijskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine.
- (3) Postupak za imenovanje Posebnog federalnog tužioca, Glavni federalni tužilac pokreće tri mjeseca prije isteka razdoblja na koje je imenovan prethodni Posebni federalni tužilac.
- (4) Kandidat za Posebnog federalnog tužioca daje izjavu kojom pristaje na sigurnosne provjere.
- (5) Sigurnosne provjere Posebnog federalnog tužioca, na osnovu zahtjeva Glavnog federalnog tužioca mogu se obaviti prije imenovanja i tokom razdoblja na koje je imenovan, kao i godinu dana nakon prestanka obavljanja dužnosti Posebnog federalnog tužioca, u skladu sa Zakonom o zaštiti tajnih podataka ("Službeni glasnik BiH", br. 54/05 i 12/09).

Član 26.

- (1) Posebni federalni tužilac imenuje se na mandat od šest godina. Nakon isteka mandata, može biti ponovno imenovan na tu dužnost.
- (2) Posebni federalni tužilac ima prava i dužnosti kao federalni tužilac.
- (3) Poslove Posebnog federalnog tužioca u Posebnom odjelu tužilaštva obavlja Posebni federalni tužilac, zamjenik posebnog federalnog tužioca i tužiocu u Posebnom odjelu tužilaštva.
- (4) Broj tužioca u Posebnom odjelu tužilaštva određuje Visoko sudijsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine na prijedlog Glavnoga federalnog tužioca, te provedenih konsultacija sa Federalnim ministarstvom pravde i Federalnim ministarstvom finansija.
- (5) Zamjenik Posebnog federalnog tužioca ima u radu na predmetima i u postupku prava i dužnosti zamjenika Glavnog federalnog tužioca.
- (6) Zamjenik Posebnog federalnog tužioca imenuje se na mandat od šest godina. Nakon isteka mandata na koje je imenovan, može biti ponovno imenovan na tu dužnost.
- (7) Tužiocu u Posebnom odjelu tužilaštva obavljaju dužnost bez ograničenja trajanja mandata.
- (8) Po isteku mandata, Posebni federalni tužilac i Zamjenik posebnog federalnog tužioca nastavljaju da obavljaju dužnost u Posebnom odjelu tužilaštva.
- (9) U slučaju podnesene ostavke tužilac u Posebnom odjelu tužilaštva nastavlja da obavlja dužnost koju je vršio prije imenovanja.

Član 27.

- (1) Iznimno, ako za to postoje osobito važni razlozi, Glavni federalni tužilac može na prijedlog Posebnog federalnog tužioca u Posebni odjel tužilaštva uputiti federalnog tužioca za rad na određenom predmetu ili na određeno vrijeme, na period od najviše 6 mjeseci unutar perioda od 5 godina.
- (2) U postupku upućivanja na rad u Posebni odjel tužilaštva na odgovarajući način primjenjuju se odredbe ovog zakona.

Član 28.

- (1) U postupku prijema u radni odnos u Posebni odjel tužilaštva, stručni saradnici, istražiocu tužilaštva, državni službenici, i namještenici daju izjavu o imovini koju posjeduju ili kojom raspolazu putem imovinskog kartona, kao i izjavu kojom pristaju na sigurnosne provjere.
- (2) Stručni saradnici i istražiocu tužilaštva u Posebnom odjelu tužilaštva pomažu tužiocima u radu na predmetima u kojima su potrebna posebna znanja, a mogu i samostalno obavljati poslove kad je to određeno zakonom ili drugim propisom.
- (3) Istražiocu tužilaštva kao stručne osobe kriminalističke struke postupaju na osnovu naloga Posebnog federalnog tužioca, njegovog zamjenika ili tužioca u Posebnom odjelu tužilaštva u radu na pojedinim predmetima.

- (4) Broj istražilaca tužilaštva, uvjeti za njihov prijem u rad i razrješenje dužnosti u Posebnom odjelu tužilaštva uredit će se Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Posebnog odjela tužilaštva.

E. Odgovornost Posebnog federalnog tužioca i njegovih zamjenika

Član 29.

- (1) Posebni federalni tužilac za svoj rad i rad Posebnog odjela tužilaštva kojim rukovodi odgovara Glavnom federalnom tužiocu.
- (2) Posebni federalni tužilac se razrješuje dužnosti u slučajevima razrješenja od dužnosti tužioca propisanih u Zakonu o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine.
- (3) Odluku o razrješenju dužnosti Posebnog federalnog tužioca donosi Visoko sudijsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine.
- (4) Posebni federalni tužilac može uz saglasnost Glavnog federalnog tužioca, a zamjenik posebnog federalnog tužioca i tužilac u Posebnom odjelu tužilaštva uz saglasnost Posebnog federalnog tužioca biti razrješen dužnosti u Posebnom odjelu tužilaštva na vlastiti zahtjev.
- (5) Posebni federalni tužilac koji bude razrješen dužnosti u Posebnom odjelu tužilaštva pod uvjetima iz stava 4. ovog člana, zamjenik posebnog federalnog tužioca ili tužilac u Posebnom odjelu tužilaštva koji bude razrješen dužnosti u Posebnom odjelu tužilaštva pod uvjetima iz stava 4. ovog člana, nastavlja rad kao tužilac, zamjenik tužioca ili tužilac u tužilaštvu u kojem je radio prije imenovanja, odnosno biva raspoređen na rad u tužilaštvu u kojem postoji upražnjeno mjesto o čemu odluku donosi Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine

III - Posebni odjel suda

A. Organizacija Posebnog odjela suda

Član 30.

- (1) Ovim zakonom osniva se Posebni odjel Vrhovnog suda Federacije BiH.
- (2) Posebni odjel Vrhovnog suda Federacije BiH je organizaciona jedinica Vrhovnog suda Federacije BiH i ustanovljava se za područje Federacije Bosne i Hercegovine.
- (3) Sjedište Posebnog odjela suda je u Sarajevu.
- (4) Posebni odjel suda ima svoj pečat u skladu sa Zakonom o pečatu Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj 2/94) koji sadrži sljedeći naziv: Bosna i Hercegovina, Federacija Bosne i Hercegovine, Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine, Posebni odjel Vrhovnog suda za korupciju i organizovani kriminal.
- (5) Pečat iz prethodnog stava sadrži navedeni naziv na službenim jezicima i pismima u Bosni i Hercegovini.
- (6) Na zgradi u kojoj je smješteno sjedište Posebnog odjela suda, moraju biti vidljivo istaknute oznake: Bosna i Hercegovina, Federacija Bosne i Hercegovine, Vrhovni sud Federacije

BiH, Posebni odjel Vrhovnog suda za korupciju i organizovani kriminal i drugi zvanični simboli Bosne i Hercegovine i Federacije Bosne i Hercegovine.

- (7) Sredstva za finansiranje Posebnog odjela suda planiraju se unutar budžeta Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine. Prilikom izrade budžetskog zahtjeva predsjednik Vrhovnog suda dužan je obaviti konsultacije sa predsjednikom Posebnog odjela suda i usaglasiti budžetski zahtjev.
- (8) Posebni odjel suda se ukida zakonom.

Član 31.

- (1) Posebni odjel suda se sastoji od Predsjednika i sudija koje imenuje Visoko sudijsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine.
- (2) Radom Posebnog odjela suda rukovodi predsjednik kojeg imenuje Predsjednik Vrhovnog suda Federacije BiH iz reda sudija Posebnog odjela koje je imenovalo Visoko sudijsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine.
- (3) Sudije Posebnog odjeljenja suda se imenuju na dužnost bez ograničenja trajanja mandata u skladu sa Zakonom o Visokom sudijskom i tužilačkom vijeću.
- (4) Predsjedniku Posebnog odjeljenja suda mandat na toj dužnosti traje šest godina i može biti imenovan na istu poziciju bez ograničenja broja mandata. Predsjednik Posebnog odjeljenja suda može biti razriješen prije isteka mandata u skladu sa Zakonom o VSTV.
- (5) Sudije Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine ne mogu učestvovati u radu Posebnog odjela suda. Sudije Posebnog odjela suda ne mogu učestvovati u radu Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine.

Član 32.

Predsjednik Vrhovnog suda Federacije BiH u skladu sa Zakonom o sudovima u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 38/05, 22/06 i 63/10) donosi Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Posebnog odjela suda.

Nadležnosti Posebnog odjela Suda

Član 33.

- (1) Za predmete krivičnih djela iz člana 11. ovog Zakona stvarno i mjesno je nadležan Posebni odjel suda.
- (2) Ako je više osoba optuženo za više krivičnih djela iz člana 11. ovoga zakona i druga krivična djela, a između počinioca krivičnih djela postoji međusobna veza, provest će se jedinstveni postupak pred Posebnim odjelom suda iz stava 1. ovoga člana.
- (3) Mjera pritvora koju je odredio Posebni odjel suda izvršit će se u pritvorskim jednicama kazneno-popravnih zavoda u Federaciji Bosne i Hercegovine, koje odredi Posebni odjel suda.
- (4) Troškovi provođenja mjere pritvora po odluci Posebnog odjela suda padaju na teret Federacije Bosne i Hercegovine.

- (5) Za rješavanje po žalbama na presude Posebnog odjela suda nadležan je Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine.

Član 34.

- (1) Ukoliko ovim zakonom nije drugačije određeno na Posebni odjel suda primjenjivat će se odredbe Zakona o sudovima u Federaciji BiH.
- (2) U postupku za krivična djela iz člana 11. ovoga zakona primjenjuje se Zakon o krivičnom postupku Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“ br. 35/03, 37/03, 56/03, 78/04, 28/05, 55/06, 27/07, 53/07, 09/09, 12/10 i 08/13) i drugi opći propisi krivičnog postupka osim ako ovim zakonom nije drukčije propisano.

IV - Čuvanje tajnosti podataka

Član 35.

- (1) Posebni federalni tužilac i predsjednik Posebnog odjela suda može iz opravdanih razloga u svakom trenutku odrediti da se pojedini predmet za vrijeme krivičnog progona posebno čuva i da sa sadržajem takvog predmeta može biti upoznat samo određeni tužilac Posebnog tužilaštva, odnosno sudija Posebnog odjela suda.
- (2) Službenici i namještenici zaposleni u Posebnom odjelu tužilaštva i Posebnog odjela suda mogu s predmetom iz stava 1. ovog člana biti upoznati samo onoliko koliko je to potrebno za obavljanje njihovog dijela rada.
- (3) O radu drugih osoba na ovakvom predmetu vodi se posebna evidencija koja je propisana Poslovníkom Posebnog odjela tužilaštva i Posebnog odjela suda.
- (4) Radi zaštite tajnosti Posebni federalni tužilac i sudac Posebnog odjela može odrediti da se u upisnicima i drugim evidencijama predmet iz stava 1. ovoga člana za vrijeme krivičnog progona vodi pod kodnim nazivom.

V - Sredstva za rad

Član 36.

- (1) Sredstva za rad Posebnog odjela tužilaštva i Posebnog odjela suda i sredstva za posebne namjene osiguravaju se Budžetom Federacije Bosne i Hercegovine.
- (2) Sredstva za posebne namjene su:
- a) sredstva za naknade stručnim osobama,
 - b) sredstva za posebne potrebe u krivičnom progonu i postupku,
 - c) sredstva za troškove postupka.
- (3) Sredstva za posebne potrebe u krivičnom progonu i postupku se mogu koristiti i za funkcionisanje blagajne za posebne operativne poslove i posebne istražne radnje u Posebnom odjelu tužilaštva, čije korištenje će se urediti posebnim Pravilnikom koji donosi Glavni federalni tužilac.

Član 37.

- (1) Posebni federalni tužilac i zamjenik posebnog federalnog tužioca imaju pravo na plaću i naknade u skladu sa odredbama Zakona o plaćama i drugim naknadama sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 72/05 i 22/09) u visini mjesečne zarade Glavnog federalnog tužioca, odnosno zamjenika glavnog federalnog tužioca.
- (2) Sudije Posebnog odjela suda imaju pravo na iznos mjesečne zarade u visini mjesečne zarade sudija Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine.
- (3) Za vrijeme rada u Posebnom odjelu tužilaštva upućena osoba ima pravo na zaradu u visini koju ima zaposleni u Posebnom odjelu tužilaštva ili u visini njene zarade koju je imala na radnom mjestu sa kojeg je upućena ukoliko je to za nju povoljnije.

VI - Prijelazne i završne odredbe

Član 38.

- (1) Predsjednik Vrhovnog suda Federacije BiH će u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona donijeti pravilnike iz člana 4., stav 4. ovog Zakona.
- (2) Predsjednik Vrhovnog suda Federacije BiH će u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona donijeti pravilnik iz člana 32. ovog Zakona.
- (3) Glavni federalni tužilac će u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona donijeti pravilnik iz člana 36., stav 3. ovog Zakona.
- (4) Glavni federalni tužilac, na prijedlog Posebnog federalnog tužioca, donosi Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji Posebnog odjela tužilaštva koji podrazumijeva i sistematizaciju radnih mjesta službenika, istražioca tužilaštva i namještenika u roku od 60 dana od dana imenovanja Posebnog federalnog tužioca.
- (5) Visoko sudijsko i tužilačko vijeće će imenovati Posebnog federalnog tužioca i sudije Posebnog odjela suda u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.
- (6) Predsjednik Vrhovnog suda Federacije BiH će u roku od 60 dana od dana imenovanja sudija u Posebni odjel suda imenovati Predsjednika posebnog odjela suda.
- (7) Glavni federalni tužilac će u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona pokrenuti proceduru imenovanja Posebnog federalnog tužioca.
- (8) Predsjednik Vrhovnog suda Federacije BiH će u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona donijeti poslovnik iz člana 35., stav 3. ovog Zakona.
- (9) Glavni federalni tužilac će u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona donijeti poslovnik iz člana 35., stav 3. ovog Zakona.

Član 39.

- (1) Komisija za uvjetni otpust osuđenih osoba pri Federalnom ministarstvu pravde uskladit će poslovnik o svom radu u skladu sa članom 18. stav 2. ovog zakona u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

- (2) Komisija za pomilovanje osuđenih osoba pri Federalnom ministarstvu pravde uskladit će poslovnik o svom radu u skladu sa članom 18. stav 3. ovog zakona u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 40.

- (1) Na prijem, uvjete i prava namještenika, službenika, istražioca tužilaštva i stručnih savjetnika u Posebnom odjelu tužilaštva i Posebnom odjelu suda primjenjivat će se odredbe Zakona o Federalnom tužilaštvu Federacije BiH, Zakona o sudovima u Federaciji Bosne i Hercegovine i Zakona o krivičnom postupku Federacije BiH koje uređuju ova pitanja.
- (2) Do popunjavanja potrebnih radnih mjesta državnih službenika i namještenika u Posebnom odjelu tužiteljstva i Posebnom odjelu suda te poslove će obavljati državni službenici i namještenici iz Federalnog tužiteljstva i Vrhovnog suda Federacije BiH.

Član 41.

Krivični postupak pokrenut prije stupanja na snagu ovoga zakona u kojem je do dana stupanja na snagu ovog zakona potvrđena optužnica dovršit će se u skladu sa Zakonom o krivičnom postupku Federacije BiH.

Član 42.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Federacije BiH“.

OBRAZLOŽENJE

PRIJEDLOGA ZAKONA O SUZBIJANJU KORUPCIJE I ORGANIZOVANOG KRIMINALA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

I – USTAVNO-PRAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Zakona o suzbijanju korupcije i organizovanog kriminala u Federaciji Bosne i Hercegovine (u nastavku: Zakon) sadržan je u odredbama člana IV.A.20.(1) d) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, prema kojoj je Parlament Federacije Bosne i Hercegovine nadležan za donošenje zakona o vršenju funkcija Federalne vlasti. Osim toga, Amandmanom VIII, stav 1., tačke e) na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine, je predviđeno da se u isključivoj nadležnosti Federacije nalazi suzbijanje terorizma, međukantonalnog kriminala, neovlaštene trgovine drogom i organizovanog kriminala. Pored toga, u odredbi člana IV. C.3. Ustava Federacije BiH, predviđeno je da će pravila postupka, potrebna da bi se osigurala jednakost u postupanju kao i osnovni principi pravičnosti u postupcima pred sudovima, biti uređena zakonima Federacije. Predmet uređenja Zakona je uspostavljanje posebnih odjela tužilaštva i suda koji bi bili stvarno i mjesno nadležni na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine u vršenju funkcija krivičnog progona i suđenja u postupcima za krivična djela organizovanog kriminala, korupcije, međukantonalnog kriminala i drugih teških oblika privrednog kriminala. S obzirom da pitanja vršenja krivičnog progona počinioca ranije spomenutih krivičnih djela, propisanih Krivičnim zakonom Federacije Bosne i Hercegovine, pripadaju području vršenja jedinstvene krivične vlasti Federacije Bosne i Hercegovine, onda se postupanje sudske vlasti u tim predmetima, a koja treba osigurati jednakost građana pred sudovima, treba urediti jedinstvenim federalnim zakonom za što postoji i jasan Ustavni osnov.

II - RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Postoji nekoliko značajnih razloga za donošenje Zakona. Među njima se posebno ističu oni koji se odnose na stvaranje neophodnih institucionalnih i drugih pretpostavki za efikasnije suzbijanje svih oblika korupcije, organizovanog kriminala, međukantonalnog kriminala i teških oblika privrednog kriminala u Federaciji Bosne i Hercegovine, dok se druga grupa tih razloga tiče unutrašnjeg usklađivanja sistema krivičnog pravosuđa u Bosni i Hercegovini na čemu, između ostalih, insistira i Evropska unija kroz strukturalni dijalog o reformi pravosuđa u Bosni i Hercegovini, odnosno,

Venecijanska komisija kroz svoje mišljenje o pravnoj sigurnosti i nezavisnosti pravosuđa u Bosni i Hercegovini. U ovom trenutku, postoji evidentna potreba da se problemu korupcije, organizovanog i drugih oblika teškog kriminala pristupi na znatno odlučniji, organizovaniji i spremniji način nego što je to do sada bio slučaj. To se može ostvariti i jačanjem tužilačkih i sudskih kapaciteta u Federaciji Bosne i Hercegovine kojima se trebaju osigurati adekvatne pretpostavke za efikasnije suzbijanje ovih pojava. Sudeći prema trenutnim pravnim rješenjima, Federalno tužilaštvo ima prvostepenu nadležnost da sprovodi istražne radnje i vrši funkciju krivičnog progona potencijalnih počinioca krivičnih djela terorizma, međukantonalnog kriminala, nezakonite trgovine drogama ili organizovanog kriminala.¹ Međutim, tu svoju zakonsku nadležnost Federalno tužilaštvo iz brojnih razloga nije u mogućnosti vršiti na adekvatan način. Neki od tih razloga se tiču složenosti, kompleksnosti krivičnog progona počinioca krivičnih djela korupcije i organizovanog kriminala, nedostatka kapaciteta, nepostojanja određenih pravnih instrumenata koji su se pokazali kao efikasni u borbi protiv korupcije i organizovanog kriminala, konsenzualnog prenošenja dijela nadležnosti na nivo države Bosne i Hercegovine (posebno za krivična djela terorizma) i sl. Svrha donošenja ovog zakona je da se otklone uočeni nedostaci u vršenju funkcije krivičnog progona počinioca ovih krivičnih djela, te da se stvore organizacioni kapaciteti u vidu posebne organizacione cjeline Federalnog tužilaštva, koja bi raspolagala potrebnim brojem tužioca i stručnog osoblja, kao i instrumentima neophodnim za efikasno otkrivanje i dokazivanje svih vrsta krivičnih djela organizovanog i drugih teških oblika kriminala. Na ovaj način bi cjelokupni sistem krivičnog pravosuđa u Federaciji Bosne i Hercegovine bio učinkovitiji. Isto tako, za efikasnu borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala je potrebno uspostaviti kapacitete suda koji bi bio stvarno i mjesno nadležan za postupanje u predmetima za ranije spomenuta krivična djela. Iako su ranijim pravnim rješenjima Vrhovnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine bila stavljena u nadležnost krivična djela za koja je krivični progon vršilo Federalno tužilaštvo, u jednom trenutku je takvo rješenje stavljeno van snage čime je stvarna nadležnost za suđenje u ovim predmetima pripala nižim sudovima na kantonalnom nivou.² Može se opravdano konstatovati kako su na ovaj način oslabljeni kapaciteti za efikasno procesuiranje korupcije, organizovanog i teških oblika kriminala u Federaciji Bosne i Hercegovine. U pravilu se radi o vrlo složenim krivičnim predmetima čije procesuiranje je potrebno osnažiti i ujednačiti putem osnivanja posebnog odjela Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, čime ne bi bilo dovedeno u pitanje načelo dvostepenosti sudskih odluka. Svrha donošenja Zakona je da se osigura jedinstveno, usklađeno postupanje

¹ Zakon o Federalnom tužilaštvu („Službene novine Federacije BiH“, broj:19/03), čl. 16. st. 2.

² Zakon o sudovima u Federaciji Bosne i Hercegovine, („Službene novine Federacije BiH“, broj: 38/05), čl. 74.

posebnog odjela ovog suda koje bi imalo posebne sudije i druge radnike, kao i druge potrebne uvjete za rad. U tom smislu, provođenjem ovog Zakona bi se stekli neophodni uvjeti za osiguranjem višeg stepena pravne sigurnosti građana u Federaciji Bosne i Hercegovine, odnosno, Zakon treba poslužiti vraćanju povjerenja građana u državu i njezine institucije koje se trebaju odlučnije suprotstaviti korupciji i organizovanom kriminalu.

III. JAVNA RASPRAVA

Predstavnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine je na sjednici od 29.11.2012. godine nakon održane rasprave o Nacrtu zakona o suzbijanju organiziranog kriminala i korupcije usvojio nacrt ovog zakona i istovremeno donio zaključak, prema kojem nacrt ovog zakona može poslužiti kao osnova za izradu prijedloga te zadužio predlagača da provede javnu raspravu u okviru koje će uzeti u obzir sve sugestije, primjedbe i prijedloge iznijete u javnoj raspravi i one dostavljene u pisanoj formi.

Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine je na sjednici od 06.06.2013 godine obavio raspravu o nacrtu ovog zakona, usvojio predloženi nacrt i odredio javnu raspravu u trajanju od 60 dana.

Federalno ministarstvo pravde kao predlagač ovog zakona, postupajući po zaključcima Parlamenta FBiH, je pristupilo poduzimanju aktivnosti u cilju provođenja javne rasprave. U tom smislu, u prvom „pismenom dijelu“ javne rasprave objavljen je tekst Nacrta zakona o suzbijanju i korupcije i organiziranog kriminala na službenoj web stranici Federalnog ministarstva pravde, te su istovremeno, pismenim putem pozvani svi subjekti koji na direktan ili indirektan način mogu biti nadležni da primjenjuju ovaj propis da u pismenom obliku dostave svoje primjedbe i sugestije na objavljeni tekst Nacrta zakona.

Nakon prvog dijela javne rasprave, pristupilo se organiziranju završne sesije javne rasprave koja je i održana 24.06.2013. godine u sali Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine. Na završnoj sesiji javne rasprave učešće su uzeli predstavnici Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, Federalnog tužilaštva Federacije Bosne i Hercegovine, te Kantonalnog tužilaštva Kantona Sarajevo. Obavljanjem završne sesije javne rasprave zaokružene su aktivnosti na pribavljanju mišljenja svih relevantnih institucija, te se pristupilo analiziranju predloženih zakonskih rješenja, kao i njihova usporedba sa zvaničnim primjedbama i sugestijama relevantnih institucija. U tom smislu prilikom izrade prijedloga ovog zakona predlagač Zakona se rukovodio primjedbama

i sugestijama datim tokom raspravljanja pred oba doma Parlamenta Federacije BiH, kao i onih datih u toku javne rasprave.

IV- PRIMJEDBE I SUGESTIJE DATE TOKOM RASPRAVE PRED PARLAMENTOM FEDERACIJE BIH

U raspravi pred oba doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine nisu iznijete primjedbe i sugestije koje bi se odnosile na konkretne odredbe nacrtu zakona. Komentari poslanika i delegata koji su govorili o zakonu bili su načelnog karaktera i u najvećoj mjeri su unijeti u prijedlog zakona kroz prihvatanje konkretnih primjedbi koje su dostavljene od strane pravosudnih institucija i Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine.

V- PRIMJEDBE I SUGESTIJE DATE TOKOM JAVNE RASPRAVE

1) Aktom broj 08-02-3357-2/2012 od 08.11.2012 godine Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine (u nastavku: VSTV) je postupajući u skladu sa članom 17., tačka 28. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine dalo svoje mišljenje na nacrt ovog Zakona. U okviru ovog mišljenja VSTV najprije iznosi općeniti stav kako je „*predlaganje Zakona o suzbijanju korupcije i organiziranog kriminala u FBiH u ovom trenutku preuranjeno*”. Kao argumenti za ovakav stav se iznose dvije činjenice. Prva se odnosi na to da predmetni Zakon treba biti razmatran u okviru Strukturiranog dijaloga o pravosuđu između Bosne i Hercegovine i Evropske unije. Druga činjenica na koju se VSTV poziva u svom mišljenju je „*Mišljenje o pravnoj sigurnosti i nezavisnosti pravosuđa u BiH Venecijanske komisije, koje ističe značaj usklađivanja pravnog okvira koji reguliše funkcionisanje pravosuđa u BiH, i u tom kontekstu, između ostalog, naglašava potrebu da se izvrši ocjena efekata rada Specijalnog tužilaštva u Republici Srpskoj i da se na temelju takve procjene donese odluka o uvođenju sličnog sistema u Federaciji BiH ili eventualno ukidanje ove vrste specijaliziranih tijela*”. Prema iznesenom mišljenju VSTV-a ono bi trebalo izvršiti analizu efekata rada Specijalnog tužilaštva RS kao i zakonskih rješenja na temelju kojih je ovo tužilaštvo ustanovljeno.

U periodu od 08 do 09 Aprila 2013. godine u Brčkom je održan četvrti plenarni sastanak strukturalnog dijaloga o pravosuđu između Evropske unije i Bosne i Hercegovine. Nakon održanog sastanka, Evropska komisija je sačinila određene zaključke, a zaključak broj 11. se odnosi na nacrt Zakona o suzbijanju korupcije i organiziranog kriminala. U okviru ovog zaključka Evropska komisija „*očekuje da nacrt novog zakonodavstva za borbu protiv korupcije u Federaciji*

Bosne i Hercegovine, koje ima direktan uticaj na rad i organizaciju pravosuđa, bude što prije diskutirano sa svim pravosudnim institucijama na koje se to zakonodavstvo odnosi kao i Visokim sudskim i tužilačkim vijećem Bosne i Hercegovine, prije daljnog slanja u parlamentarnu proceduru“. Nadalje, ovim zaključkom se poziva „Parlament Federacije Bosne i Hercegovine da uzme u razmatranje tehnička mišljenja iznesena od strane svih institucija na koje se ovo zakonodavstvo odnosi. Osim toga, potrebno je uzeti u razmatranje i preporuke sa ad-hoc sastanaka između svih zainteresiranih strana“.

Aktom broj 14-50-2807-1/2013 od 31.07.2013. godine VSTV je i predlagaču ovog Zakona dostavilo izvještaj o svom radu za 2012 godinu. U spomenutom izvještaju VSTV analizirajući rad tužilaštava iznoseći podatke o radu tužilaštava prema nivoima pravosudnog sistema analizira i rad Specijalnog tužilaštva RS, kao posebnog vida tužilaštva nadležnog za krivična djela organiziranog i najtežih oblika privrednog kriminala. U tom smislu iznose se podaci o npr. 71 prijavi u radu kod ovog tužilaštva, broju od 24 sprovedene istrage, od kojih je 15 prema stavu VSTV-a uspješno riješeno, te 13 podignutih optužnica od strane ovog tužilaštva, i to 6 za opći i 7 optužnica za privrednih kriminal. Niti u jednom dijelu ovog izvještaja se ne spominje da VSTV preispituje rad Specijalnog tužilaštva kako se najavljivalo u dostavljenom mišljenju na nacrt Zakona o suzbijanju korupcije i organiziranog kriminala, niti se iz cjelokupnog izvještaja o radu VSTV-a za 2012. godinu to može očekivati.

Na osnovu iznesenog predlagač je stava kako je općenita primjedba VSTV-a o preuranjenosti donošenja posebnog zakonskog propisa za efikasnije suzbijanje korupcije i organiziranog kriminala u Federaciji BiH u suštini neosnovana iz sljedećih razloga: (a) Parlament Federacije Bosne i Hercegovine je skoro jednoglasnom podrškom Nacrtu zakona o suzbijanju korupcije i organiziranog kriminala u FBiH iskazao jasno političko opredjeljenje da se donese jedan ovakav zakon, (b) zaključcima Parlamenta, da se provede javna rasprava u okviru redovne zakonodavne procedure i da se uvažavaju mišljenja pravosudnih institucija, posebno mišljenje VSTV-a je ispoštovana preporuka Evropske komisije iznijeta u okviru Strukturalnog dijaloga, koja jasno ističe značaj razmatranja tehničkih mišljenja zainteresiranih strana, i (c) VSTV nikada nije, kako to nalaže preporuka Venecijanske komisije izvršio analizu uspješnosti rada Specijalnog tužilaštva RS, nego ovo tužilačko tijelo ravnoravno posmatra kao i bilo koji tužilački organ u Bosni i Hercegovini. Međutim, predlagač zakona smatra da potreba za njegovim donošenjem nikada nije bila niti će biti povezana isključivo sa postojanjem i djelovanjem Specijalnog tužilaštva RS. Kako je to izneseno u dijelu obrazloženja, koje se tiče opravdanosti za donošenje Zakona, ustavno-pravni

okvir u Federaciji Bosne i Hercegovine, prema kojem su federalni organi isključivo nadležni za suzbijanje organiziranog kriminala su najvažniji formalni kriterij za predlaganje ovakvog zakonskog teksta. Drugi, suštinski razlozi se tiču potrebe za uspostavljanjem specijaliziranih pravosudnih organa koji bi se znatno odlučnije i efikasnije bavili suzbijanjem najtežnih krivičnih djela korupcije, organiziranog i privrednog kriminala.

2) U odnosu na prvobitni tekst zakona došlo je do brisanja ranijeg člana 17. iz razloga što je nakon razgovora i sastanaka sa profesionalcima iz pravosuđa uočeno da je ta odredba uređivala materiju oduzimanja imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom. Kako je u parlamentarnu proceduru upućem prijedlog zakona o oduzimanju nezakonito stečene imovine onda su se stvorili uvjeti da se ta materija isključivo uređuje takvim jednim posebnim zakonskim propisom te je zbog racionalizacije raniji član 17. ovog Zakona u potpunosti brisan. U nastavku će se referirati na iznesene primjedbe prema novom redoslijedu članova u Zakonu.

3) VSTV u odnosu na član 25. stav 1. Zakona iznosi primjedbu kako je propisivanje dodatnih, užih uvjeta za imenovanje posebnog tužioca neprihvatljivo jer se na taj način krug potencijalnih kandidata sužava u odnosu na uvjete koji su propisani Zakonom o VSTV-u. Iako je inicijativa predlagača bila da se na ovu poziciju trebaju imenovati stručnjaci koji imaju iskustvo rada na predmetima teških krivičnih djela organiziranog i privrednog kriminala, ipak je nakon ovakvog stava VSTV-a da se radi o uplitanju u nadležnosti VSTV-a prihvaćena ova primjedba tako da su eliminirani posebni, užii uvjeti za izbor posebnog tužioca. U skladu sa tim, u potpunosti je brisan i stav 2. člana 25. Zakona.

4) VSTV u odnosu na član 26., stav 4. iznosi primjedbu kako je predviđeni način utvrđivanja broja tužilaca u Posebnom odjelu materija Zakona o VSTV-u. Predlagač je stava kako je ova u odredba u potpunosti usaglašena sa članom 17., stav 25. Zakona o VSTV koja glasi da je VSTV, između ostalog, nadležno da *„utvrđuje broj sudija, tužilaca i zamjenikâ glavnog tužioca za sudove i tužilaštva iz njegove nadležnosti, nakon konsultacija sa predsjednikom suda ili glavnim tužiocem, tijelom nadležnim za budžet, i nadležnim ministarstvom pravde”*. Slijedom navedenog, predlagač je stave da je ova primjedba neosnovana iz razloga što je odredba iz člana 26., stav 4. Zakona u potpunosti usaglašena sa odredbom iz člana 17., stav 25. Zakona o VSTV.

5) VSTV u odnosu na član 30. Zakona iznosi primjedbu kako se u nacrtu predviđa osnivanje Posebnog odjela suda Federacije BiH za korupciju i organizirani kriminal sa potpunom samostalnošću u odnosu na organizacionu strukturu Vrhovnog suda Federacije BiH, a što se vidi

po odredbama o zasebnom pečatu i sredstvima za rad koja se osiguravaju u Budžetu Federacije BiH, dok bi radom Posebnog odjela rukovodio šef kojeg imenuje VSTV. Predlagač je stava da je pva primjedba djelimično osnovana pa se iz tog razloga ista uvažava na način da se u čl. 30. Zakona unosi odredba kojom se precizira da je Posebni odjela suda organizaciona jedinica Vrhovnog suda, termin šef se zamjenjuje sa predsjednik, čime se na jasan način predviđa organizaciona povezanost između Posebnog odjela i suda u okviru kojeg se taj odjel formira. Na ovaj način se uvažava i primjedba VSTV-a koja govori da bi se na ranije spomenut način osnovao novi zasebni sudski organ što sada nije slučaj.

6) VSTV u odnosu na činjenicu da se Zakonom osniva Posebni odjel suda pri Vrhovnom sudu Federacije BiH iznosi primjedbu kako se time u pitanje dovodi dosljedno osiguranje principa dvostepenosti, odnosno, prava iz čl. 2. Protokola 7 uz Evropsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda. Predlagač je stava kako je ova primjedba neosnovana iz razloga što su u isključivoj nadležnosti Federacije, odnosno federalnih institucija, poslovi suzbijanja organiziranog kriminala, te je jasno da mora postojati i jasan zakonski osnov kojim se u nadležnost tih institucija stavljaju ovi poslovi. Sudeći prema propisima koji su ranije bili na snazi, posebno Zakonu o Vrhovnom sudu FBiH ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/95, 4/95, 9/96, 20/01 i 44/01) upravo je ova pravosudna institucija bila stvarno nadležni organ pred kojim su se vodili postupci za krivična djela iz isključive nadležnosti Federacije BiH. S druge strane, član 2. stav 2. Protokola 7 uz Evropsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda jasno predviđa da se načelo dvostepenosti ne mora osigurati ukoliko je u prvom stepenu sudio najviši sud. Međutim, članom 33. stav 5. Zakona je propisano da je za rješavanje po žalbama na presude Posebnog odjela suda nadležan Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine čime je u potpunosti osigurano načelo dvostepenosti.

7) VSTV iznosi primjedbu kako nacrt Zakona ne definiše na jasan način poziciju Posebnog odjela Federalnog tužilaštva i Posebnog tužioca u odnosu na Federalno tužilaštvo i Glavnog tužioca Federacije BiH. Predlagač je stava kako je ova primjedba neosnovana što se vidi iz niza odredbi zakona, među kojima se posebno ističu član 3. stav 2., član 7. stav 4. i član 17. stav 1. Zakona, iz kojih se vrlo jasno pozicionira Posebni odjel tužilaštva i Posebni tužioc u odnosu na Federalno tužilaštvo i Glavnog federalnog tužioca.

8) VSTV iznosi primjedbu kako nacrt Zakona u pogledu nadležnosti Posebnog odjela daje ovlaštenje Posebnom tužiocu da odluči koja krivična djela ili takvi predmeti ostaju u nadležnosti kantonalnih tužilaštava ili ih preuzima u rad Posebno tužilaštvo bez jasno propisanih kriterija.

Predlagač je stava kako ova primjedba nije osnovana iz razloga što komparativnim pregledmom sličnih zakona u BiH i regionu evidentno kako ne postoje niti u jednom od posebnih zakona ovog tipa posebni kriteriji za preuzimanje krivičnog progona, posebno iz razloga što se ovim zakonima želi ojačati pozicija posebnih odjela tužilaštva i njihovih tužilaca radi efikasnijeg procesuiranja najtežih krivičnih djela organiziranog kriminala. Također, tokom javne rasprave predstavnici pravosudnih institucija u nekoliko navrata su isticali kako će predlagaču dostaviti prijedlog ovih kriterija ali to nikada nisu uradili kao što to u svom mišljenju nije učinio niti VSTV. Međutim, da bi se makar približe precizirali kriteriji za donošenje odluke o preuzimanju predmeta u članu 14., stav 7. Zakona su dodati kriteriji koji se tiču težine posljedica krivičnih djela, visine imovinske koristi, mesta počinjenja djela, kao i posljedica po privredu, ekonomski poredak i ugled Federacije BiH i njenih institucija.

9) VSTV iznosi primjedbu da se nadležnosti Posebnog odjela suda prema nacrtu Zakona izvodi iz Posebnog odjela tužilaštva. Ovu primjedbu predlagač smatra osnovanom i ona je u potpunosti prihvaćena te su izvršene korekcije člana 33. stav 1. Zakona kojim je precizirano da je Posebni odjel suda stvarno i mjesno nadležan za procesuiranje krivičnih djela iz člana 11. Zakona. Na ovaj način izbjegnuta je mogućnost da odluka tužioca o postupanju u predmetu bude obavezujuća za sud. Novom odredbom člana 33. stav 1. Zakona Posebni odjel suda ne gubi ovlaštenje da preispituje svoju nadležnost. Predlagač napominje da je Zakonom o sudovima u FBiH, tačnije u odredbi iz čl. 29. ovog zakona ostavljena mogućnost da Vrhovni sud Federacije može imati i izvorne nadležnosti, ukoliko su one utvrđene federalnim zakonom. Time je stvorena zakonska osnova za ovakvo normiranje, jer nacrt Zakona predstavlja federalni propis, i time su ispunjeni formalni uvjeti za primjenu čl. 29. Zakona o sudovima u FBiH. U odnosu na stvarnu i mjesnu nadležnost sudova u Federaciji BiH evidentno je da se na ovaj način kroz *lex specialis* nastoji omogućiti da se složeni i najopasniji oblici organiziranog kriminala i korupcije procesuiraju pred Posebnim odjelom suda jer je evidentno kako trenutna rješenja koja to isključivo daju u nadležnost općinskim i kantonalnim sudovima nisu dali očekivane rezultate niti su na tragu odredbe iz Amandmana VIII na Ustav Federacije BiH.

10) Na kraju svog mišljenja VSTV iznosi primjedbu da je nacrt zakona previdio odredbe o platama i naknadama sudija i tužilaca koje nisu u potpunosti usklađene sa zakonom koji propisuje tu materiju. Predlagač je imao namjeru da na predloženi način dodatno stumulira sudije i tužioce koji bi radili na najsloženijim predmetima ali uvažava izneseni stav VSTV-a, te se ova primjedba u

potpunosti uvažava tako što se odredbe iz člana 37. Zakona u potpunosti prilagođavaju zakonima koji uređuju pitanja plaća i naknada sudija i tužilaca.

Aktom broj 070-Su-12-001887 od 30.10.2012. godine Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine je dostavio predlagaču zakona primjedbe na nacrt Zakona.

11) U odnosu na primjedbu kako je nacrt zakona neustavan predlagač je stava kako je ista neosnovana. Naime, odredba iz Amandmana VIII, stav 1., tačke e) na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine zaista propisuje da su u isključivoj nadležnosti Federacije suzbijanje terorizma, međukantonalnog kriminala, neovlaštene trgovine drogom i organiziranog kriminala. Međutim, u dopisu se ne spominje jedna vrlo značajna stvar, a to je da Krivični zakon Federacije BiH ne sadrži pojam korupcije niti u jednoj jedinoj riječi, koji je inače pojam *sui generis*, i koji se može različito interpretirati u smislu toga koja krivična djela protiv službene i druge odgovorne dužnosti, protiv privrede i dr., bi se mogla smatrati korupcijom. O tome postoji veliki broj različitih mišljenja, ali u formalno-pravnom smislu ova primjedba nema nikakav osnov. Intencija predlagača zakona je bila da se u samom nazivu nacrta Zakona na jednoj simboličkoj razini ukaže na značaj i potrebu odlučnijeg suzbijanja korupcije koja predstavlja jedan od najvećih problema naše države. S druge strane, odredba nacrta Zakona kojom se u nadležnost Posebnog odjela Suda i tužilaštva stavljaju krivična djela organiziranog kriminala, obuhvata i sva krivična djela koja je počinila grupa za organizirani kriminal. Ova odredba *mutatis mutandis* obuhvata i krivična djela korupcije koja su u vezi sa organiziranim kriminalom za što postoji jasan ustavni osnov. Nadležna institucija, tačnije Ured za zakonodavstvo Vlade FBiH je po pitanju ustavnog osnova na predloženi tekst nacrta dala pozitivno mišljenje.

12) U odnosu na primjedbu kako su član 2. stav 1., tačka c) i član 9, stav 5. nacrta zakona neusaglašeni sa sistemskim propisima predlagač je stava kako je ova primjedba osnovana te su iste odredbe izmijenjene i dopunjene kako je bilo predloženo.

13) U odnosu na primjedbe vezane za propisivanje statusa saradnika pravosuđa treba podsjetiti kako se u pojmovnom određenju u nacrtu Zakona govori o saradnicima pravosuđa kao osobama koje nakon dobijenog imuniteta u krivičnom postupku dobijaju status svjedoka po Zakonu o krivičnom postupku, što se vidi iz određenja ovih osoba (...koja svojim svjedočenjem u krivičnom postupku može znatno doprinjeti raznjašnjanju krivičnih djela). Time je ova primjedba evidentno neargumentirana. Dakle, praktični problemi sa primjenom čl. 98. ZKP FBiH su potaknuli predlagača da razradi institut imuniteta kroz ovaj posebni propis. Nisu tačni navodi kako se

imunitet ne daje osumnjičenoj, optuženoj i osuđenoj osobi već naprotiv. Postojanje efikasnih zakonskih mehanizama za korištenje tzv. „svjedoka pokajnika“, koji su u određenoj mjeri bili uključeni u kriminalne aktivnosti unutar organiziranih kriminalnih grupa je preduvjet za efikasnu borbu protiv organiziranog kriminala u cjelini. Komparativno pravo je tu vrlo jasno i ovaj nacrt Zakona je nastao na analizi sličnih pravnih rješenja u pojedinim evropskim državama. Osim toga, odredba iz člana 246. stav 1. Zakona o krivičnom postupku Federacije BiH jasno propisuje da osumnjičeni, odnosno optuženi i njegov branitelj mogu do završetka glavne rasprave, odnosno rasprave pred žalbenim vijećem pregovarati sa tužiteljem o uvjetima priznavanja krivnje za djelo za koje se osumnjičeni, odnosno optuženi tereti. Ta odredba, posredno ukazuje da se u svakoj fazi postupka do završetka javne rasprave osumnjičeni ili optuženi mogu pojaviti u ulozi svjedoka iako su ranije bili u sasvim drugoj procesnoj ulozi. Sudska praksa sudova u cijeloj Bosni i Hercegovini obiluje slučajevima gdje su određene osobe iz statusa osumnjičenog ili optuženog postale svjedoci u krivičnim postupcima protiv ostalih pripadnika grupe za organizirani kriminal kojoj su pripadali do zaključenja sporazuma o priznanju krivice ili nakon dobijanja imuniteta od strane glavnog tužioca. Vrlo skromne odredbe Zakona o krivičnom postupku o imunitetu je zaista trebalo razraditi, uvesti kriterije i proceduru za davanje i ukidanje statusa saradnika pravosuđa kako bi se stvorile neophodne pretpostavke za efikasnije suzbijanje organiziranog kriminala. Upravo to je i urađeno kroz predložena rješenja ovog Zakona.

Aktom broj A-435/12 od 28.01.2013 godine Federalno tužilaštvo Federacije BiH dostavilo je mišljenje, primjedbe i sugestije na nacrt Zakona.

14) u odnosu na član 8., stav 1. se iznosi prijedlog da se ova odredba proširi na način da se precizira upotreba stranih jezika u službenoj komunikaciji Posebnog odjela tužilaštva. Predlagač je stava da je ova primjedba osnovana te su izvršene izmjene i dopune iste kako se predlaže.

15) u odnosu na primjedbu kako je pojam “međukantonalni kriminal” nejasno definisan, predlagač ukazuje na odredbu člana 3 Zakona o unutrašnjim poslovima Federacije BiH koja jasno definiše pojam međukantonalnog kriminala, a što je osnov za uspostavljanje nadležnosti Federalne uprave policije u postupanju.

16) u odnosu na član 38. se iznosi primjedba kako nedostaje rok u kojem Glavni federalni tužilac treba donijeti Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji te kako vremenski redoslijed radnji u ovom članu

nije pravilno postavljen. Predlagač je stava kako je ova primjedba opravdana te su izvršene njezine izmjene i dopune kako je predloženo.

17) Aktom broj Su-sp-306-1/12 od 16.07.2013. godine Predsjednik Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine je predlagaču Zakona dostavio prijedlog amandmana na odredbe člana 2., 4. i 5. Zakona, a koji se odnose na usklađivanje tih odredbi sa prednacrtom Zakona o sudskoj policiji Federacije BiH. Nakon uvida u dostavljeni materijal i iznesene sugestije, predlagač je stava da su iste u potpunosti prihvatljive, posebno jer se radi o stručnim pitanjima iz nadležnosti Sudske policije Federacije Bosne i Hercegovine, tako da su članovi 2., 4. i 5 Zakona izmijenjeni i dopunjeni kako je to predloženo u ranije spomenutom dopisu Predsjednika Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine.

Nakon okončanja pismenog dijela javne rasprave, pristupilo se organiziranju završne sesije javne rasprave koja je i održana 24.06.2013. godine u sali Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine. Na završnoj sesiji javne rasprave učešće su uzeli predstavnici Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, Federalnog tužilaštva Federacije Bosne i Hercegovine, te Kantonalnog tužilaštva Kantona Sarajevo. U većem dijelu su iznijete primjedbe, sugestije i prijedlozi već bili obuhvaćeni pismenim mišljenjima koja su u ranijem dijelu obrazloženja detaljno iznesena, tako da će se u nastavku dati osvrt samo na one dijelove završne sesije javne rasprave o kojima nije bilo riječi.

18) u odnosu na član 33., stav 5. Zakona sutkinja Vrhovnog suda Federacije BiH je iznijela primjedbu kako se riječ odluke treba zamijeniti sa riječi presude jer bi inače došlo do narušavanja pravne sigurnosti usljed razloga što je članom 34., stav 2. Zakona propisano da se u postupcima za krivična djela iz člana 11. Zakona primjenjuje Zakon o krivičnom postupku Federacije BiH. Kako termin sudske odluke referira na presude i rješenja moglo bi se zaista desiti da se na rješenja Posebnog odjela suda žalbe ulažu Vrhovnom sudu, a ne vijeću tog Posebnog odjela kako nalaže Zakon o krivičnom postupku. Predlagač je stava kako je ova primjedba osbovana te je riječ odluke zamijenjena sa presude.

19) u odnosu na odredbe nacrtu Zakona koje uređuju naziv, status i imenovanje šefa posebnog odjela suda iznosi primjedbe kako postoji nekoliko spornih pitanja koja mogu uticati na primjenjivost zakona. To se posebno odnosi na status šefa posebnog odjela suda koji je takav da ga VSTV ne bi moglo imenovati jer ono po zakonu ne imenuje tu kategoriju nosilaca pravosudnih funkcija već je to u nadležnosti predsjednika sudova. Predlagač je stava kako se radi o ozbiljnoj i

važnoj primjedbi koja ja apsolutno osovana tako da su odredbe koje su uređivale naziv, status i imenovanje šefa posebnog odjela suda u potpunosti izmijenjene i dopunjene sa ciljem usaglašavanja sa Zakonom o VSTV.

20) u odnosu na odredbe koje uređuju status saradnika pravosuđa sutkinja Vrhovnog suda Federacije BiH iznosi primjedbe konceptualne prirode, te posebno u odnosu na član 19. stav 1. prema kojem nije sasvim jasno za koja krivična djela se pravosnažno osuđenoj osobi daje ovaj status i koje ona beneficije od toga ima? Predlagač je stava kako je zaista potrebno precizirati da se radi o pesudi u drugom krivičnom postupku različitom od onoga u kojem se ovaj status daje te je ova odredba precizirana.

21) u odnosu na član 22. predlaže da se procesne mjere zaštite saradnika pravosuđa koji se saslušava kao svjedok ne ograniče isključivo na mjere audio-vizuelne zaštite nego da se omogući potpuna primjena Zakona o zaštiti svjedoka pod prijetnjom i ugroženih svjedoka. Predlagač je stava kako je ova primejdba osnovana te je odredba člana 22. izmijenjena i dopunjena kako je prdeloženo.

VI - OBRAZLOŽENJE NAJZNAČAJNIJIH PRAVNIH RJEŠENJA

Zakon ukupno sadrži 42 člana sistematizirana unutar šest poglavlja. U okviru prvog poglavlja su predstavljeni predmet uređenja zakona, kao i neophodni katalog pojmova potreban za preciznije tumačenje pojedinih odredbi Zakona. Drugo poglavlje je posvećeno organizaciji, nadležnostima i djelovanju Posebnog odjela tužilaštva koje treba da predstavlja organizacionu jedinicu Federalnog tužilaštva. Zakonom je ustanovljena stvarna nadležnost posebnog odjela tužilaštva za istraživanje i krivični progon krivičnih djela organizovanog kriminala, korupcije, zloupotrebe opojnih droga, teških oblika privrednog kriminala, kao i krivičnih djela kojima se ugrožava rad pravosuđa u ovom području. U cilju efikasnijeg vršenja funkcije krivičnog progona za pobrojana krivična djela u Zakonu je uređen način rada Posebnog odjela tužilaštva, te način saradnje sa kantonalnim tužilaštvima. Cilj Zakona je da se Posebni odjel tužilaštva može baviti progonom počinioca teških oblika krivičnih djela korupcije i organizovanog kriminala kako bi se ostvarila svrha njegovog donošenja. U tom svrhu Zakon sadrži i odredbe o obaveznoj saradnji Posebnog odjela tužilaštva sa drugim institucijama javne vlasti. Značajno je istaći kako su Zakonom uređeni modaliteti efikasnijeg otkrivanja i procesuiranja grupa za organizovani kriminal. Jedan od predviđenih instrumenata se tiče mogućnosti dodjeljivanja statusa saradnika pravosuđa osobama

pripadnicima grupa za organizovani kriminal, koje bi svojim iskazom značajno mogle doprinijeti ovom cilju. Na ovaj način je institut imuniteta od krivičnog progona iz Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine, dodatno postupovno razrađen i preziriran kako bi se uredila sva bitna pitanja koja su preduvjet njegove efikasne primjene u praksi. Opravdano se može očekivati da će tužioci u postupanju na predmetima organizovanog kriminala ovakvim Zakonskim rješenjima dobiti jedan novi instrument koji bi im mogao pomoći u radu na takvim predmetima. Na koncu, Zakon uređuje procedure izbora i opoziva tužioca u Posebnom odjelu tužilaštva pri čemu se treba istaći kako su ponuđena rješenja usklađena sa Zakonom o visokom sudijskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine koje je u konkretnom slučaju nadležno za imenovanja tužioca, usaglašavanje unutrašnje organizacije Posebnog odjela tužilaštva i druga srodna pitanja.

Unutar trećeg poglavlja Zakona su uređena pitanja organizacije i nadležnosti Posebnog odjela suda pri Vrhovnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine koji bi bio nadležan za postupanja u postupcima gdje je Posebni odjel tužilaštva podigao i zastupao optužnicu. Također su predmetne odredbe usaglašene sa Zakonom o Visokom sudijskom i tužilačkom vijeću u pogledu imenovanja sudija u ovom odjelu.

Četvrto poglavlje uređuje zaštitu i tajnost podataka i informacija u radu Posebnog odjela tužilaštva i Posebnog odjela suda. Radi se u vrlo bitnim pitanjima, jer je predviđeno da se pred ovim pravosudnim institucijama vode istrage i suđenja za vrlo teška i složena krivična djela čije uspješno procesuiranje uveliko zavisi od osiguranja integriteta svih informacija i podataka koji se tiču tih postupaka.

U okviru petog poglavlja Zakona su uređena pitanja finansiranja rada institucija koje se ustanovljavaju ovim zakonom, uključujući i sredstva za provođenje posebnih operativnih i istražnih radnji kao i plaće tužioca i sudija koji rade u ovim pravosudnim institucijama.

Na kraju, posljednje poglavlje zakona uređuje prijelazne i završne odredbe, posebno one koje se tiču rokova donošenja podzakonskih propisa, zabrane retroaktivne primjene Zakona kao i *vacatio legis*.

VII - FINANSIJSKA SREDSTVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje odredbi ovog zakona u Budžetu Federacije Bosne i Hercegovine potrebno je osigurati dodatna finansijska sredstva u iznosu od 1.400.000 KM. Od ovog iznosa za osnivanje i početak rada Posebnog odjela Vrhovnog suda FBiH potrebno je planirati 900.000 KM, a za

osnivanje i početak rada Posebnog odjela Federalnog tužilaštva 500.000 KM. Interes za finansiranje i osposobljavanje ovih institucija iskazali su i međunarodni donatori među kojim i Vlade pojedinih država te međunarodne organizacije. Također, u okviru IPA sredstava koja su već odobrena BiH moguće je osigurati jedan dio novca neophodnog za ove namjene, posredstvom Federalnog ministarstva pravde. Bitno je istaknuti kako je zakonom predviđeno da podršku u početku rada Posebnih odjela pruže Vrhovni sud i Federalno tužilaštvo, čime bi troškovi rada novih institucija u početnoj fazi bili smanjeni. Precizan iznos potreban za finansiranje ovih odjela bit će poznat tek nakon usvajanja pravilnika o unutrašnjoj organizaciji. Zakonom je predviđeno da broj tužioca u Posebnom odjelu tužilaštva određuje Visoko sudijsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine na prijedlog Glavnoga federalnog tužioca, te provedenih konsultacija sa Federalnim ministarstvom pravde i Federalnim ministarstvom finansija. Također, zakonom je predviđeno da pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Posebnom odjelu suda donosi predsjednik Vrhovnog suda. Tek nakon usvajanja ovih akata bit će poznat tačan broj neophodnih tužilaca, sudija i drugih zaposlenika potrebnih za efikasan rad ovih institucija. U prvoj fazi cijenimo neophodnim zapošljavanje najmanje pet sudaca i četvero tužilaca, te dvoje stručnih saradnika.

Obzirom da u ovom trenutku nije moguće odrediti tačan broj stručnih saradnika, istražioca tužilaštva, kao i drugih osoba čije angažovanje propisuje ovaj nacrt, visina sredstava koje je potrebno osigurati za angažovanje ovih osoba iz Budžeta Federacije BiH biće moguće kvantifikovati donošenjem pravilnika o unutrašnjoj organizaciji.